

Tilsynsutvalgets avgjørelser i 2008

Sak 88/07: Opptreden under saksforberedelse og i rettsmøte. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en jordskiftedommers opptreden i forbindelse med en grensegangssak. Det var ikke godtgjort at jordskiftedommeren hadde opptrådt partisk i saken. Den delen av klagen som knyttet seg til de første rettsmøter i saken, ble avvist som for sent innkommet.

Sak 95/07: Klage fra Domstoladministrasjonen. Overtredelse av administrative plikter. Kritikk.

Klagen mot en ressursgruppedommer gjaldt blant annet påstått mislighold av dommerens administrative plikter. Utvalget vurderte om klagen helt eller delvis burde avvises, men fant ikke grunnlag for det. Dommeren hadde ikke meldt fra til Domstoladministrasjonen om fraværperioder, ikke sendt inn egenmeldinger og sykmeldinger, og ikke svart på brev, e-poster og telefoner fra Domstoladministrasjonen. Uavhengig av de bakenforliggende årsaker, hadde dommeren plikt til å orientere Domstoladministrasjonen som arbeidsgiver om situasjonen. Dommerens opptreden var i strid med de plikter som hans stilling medførte.

Sak 103/07: Opptreden under saksforberedelse. Klagen avvist.

Klagen var fremsatt etter utløpet av fristen på tre måneder for å fremme klage. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken opp til behandling av eget tiltak.

Sak 106/07: Opptreden under saksforberedelse og i rettsmøte. Sen saksbehandling. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommers opptreden overfor en selvprosederende part i en sivil sak. Det gikk i overkant av 15 måneder fra stevning innkom retten og til hovedforhandling ble holdt. Under henvisning til at partene i saken fremsatte flere provokasjoner under saksforberedelsen, var saksbehandlingstiden ikke i strid med god dommerskikk. Det var ikke godtgjort at dommeren ivaretok den selvprosederende part under saksforberedelsen og i hovedforhandlingen, på en møte som er i strid med god dommerskikk.

Sak 110/07: Opptreden i rettsmøte i jordskiftesak. Prosessledelse. Ikke disiplinærtiltak.

Det kunne ikke utelukkes at klagerens måte å opptre på i retten gjorde det nødvendig for dommeren å gi tydelige signal til klageren. Det var ikke holdepunkter for at dommeren hadde gitt nedverdiggende karakteritikker av klageren, eller utsatt klageren for forlikspres.

Sak 113/07: Dommeratferd. Prosessledelse. Ikke disiplinærreaksjon.

Klageren som var part i en barnefordelingssak, anførte at hun under det saksforberedende rettsmøtet ikke ble hørt av dommeren, at dommeren var partisk og behandlet partene ulikt, og at hun var blitt krenket av dommerens opptreden. Det var på bakgrunn av de innkomne uttalelsene i saken vanskelig for utvalget å ha en sikker mening om det faktiske grunnlaget for klagen. Det fremgikk at det hadde vært et vanskelig rettsmøte for dommeren å administrere. Utvalget hadde imidlertid inntrykk av at dommeren burde tatt mer hensyn til partenes sårbare situasjon, og lagt mer vekt på at begge parter skulle føle at de ble hørt av dommeren. Det var likevel ikke tilstrekkelig grunnlag for kritikk av dommeren.

Sak 114/07: Opptreden i rettsmøte. Klagen avvist.

Klagen var fremsatt etter utløpet av fristen på tre måneder for å fremme klage. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken opp til behandling av eget tiltak.

Sak 115/07: Opptreden i rettsmøte. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommerfullmektigs opptreden under hovedforhandling i sivil sak, hvor den ene parten var selvprosederende. Tilsynsutvalget viste til at dommere har et særlig ansvar for å ivareta interessene til den selvprosederende part. Utvalget la til grunn at dommerfullmektigen ivaretok hensynene til den selvprosederende part på en forsvarlig måte. Den delen av klagen som gjaldt gjengivelsen av partens anførsler i dommen, ble avvist som misnøye med rettsavgjørelse.

Sak 117/07: Dommeratferd. Uttalelser i domspremissene. Ikke disiplinærtiltak.

Klager hadde status som vitne i en straffesak. Klager var styreleder i et selskap hvor selskapets daglige leder var tiltalt for økonomisk utroskap. Klager anførte at dommeren var svært pågående under vitneforklaringen, samt at dommeren i domspremissene hadde gått for langt i karakteristikken av hans innsats som styreleder. Utvalget fant ikke grunnlag for å hevde at dommerens eksaminasjon av vitnet ble gjennomført på en måte som var i strid med god dommerskikk. Omtalen av klageren i domspremissene inngikk som en naturlig del av begrunnelsen for straffeutmålingen. Utvalget fant at dommeren i én av uttalelsene i premissene hadde omtalt klagers innsats i unødvendig sterke ordelag, men konkluderte under tvil med at dommeren ikke hadde gått utenfor de vide rammene en dommer har ved utformingen av domspremissene.

Sak 118/07: Opptreden i rettsmøte. Klagen avvist.

Klagen var fremsatt etter utløpet av fristen på tre måneder for å fremme klage. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken opp til behandling av eget tiltak.

Sak 122/07: Dommeradferd. Ikke disiplinærreaksjon.

Klagen gjaldt dommerens opptreden under hovedforhandling i en sivil sak, som ble forlikt. At atmosfæren i retten ikke var som man skulle ønske, skyldtes flere ulike forhold. Ikke tilstrekkelig grunn til å konkludere med at dommeren opptrådte i strid med god dommerskikk. Uttalt på generelt grunnlag at en dommer bør være forsiktig med å kritisere prosessfullmektigene på en bebreidende måte i påhør av partene.

Sak 123/07: Opptreden under rettsmekling. Kritik. Dissens.

Klagen gjaldt dommerens opptreden under et rettsmeklingsmøte i en personskadeerstatningssak. Klager i saken var saksøkers prosessfullmektig. Dommeren hadde ved flere anledninger kritisert klagers tilnærming til rettsmeklingen i påhør av klagers klient og motpartens prosessfullmektig. Tilsynsutvalgets flertall la til grunn at dommerens irettesettende og konfronterende tone både skapte en ubehagelig situasjon for klager og forholdet til hans klient, og at dette i vesentlig grad bidro til den anstrengte stemningen som preget rettsmeklingsmøtet. Flertallet fant at det var grunnlag for disiplinærtiltak i form av kritikk. Også mindretallet fant det uheldig at dommeren hadde irettesatt klager på en unødvendig bebreidende måte i nærvær av hans klient, men fant ikke tilstrekkelig grunnlag for å ilegge disiplinærtiltak.

Sak 124/07: Opptreden i rettsmøte. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommers uttalelser om et vitnes troverdighet i straffesak. Vitnet forklarte seg om observasjoner av fornærmede som vitnet hadde gjort i egenskap av behandler i helsetjenesten. Den delen av klagen som gjaldt dommerens generelle uttalelser som bevisvurdering av vitneforklaringer, ble avvist som følge av at dette kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen. Den delen av klagen som gjaldt dommerens opptreden overfor fornærmede i saken, ble avvist på grunn av manglende klagerett. Dommerens uttalelser om vitnets troverdighet var ikke i strid med normene for god dommerskikk.

Sak 127/07: Opptreden i rettsmøte. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommers opptreden i et saksforberedende rettsmøte i sak etter barneloven. Tilsynsutvalget uttalte at dommere i slike saker må legge til rette for en konfliktnedbygging mellom partene, i tillegg til at dommeren har et særlig ansvar for sakens opplysning. Tilsynsutvalget fant det ikke godtgjort at dommeren opptrådte partisk under rettsmøtet, eller at dommeren i rettsmøtet formulerte seg på en måte som er i strid med god dommerskikk.

Sak 128/07: Dommeradferd. Delvis avvisning. Ikke disiplinærreaksjon.

Klagen gjaldt dels forhold under saksforberedelsen, dels forhold under hovedforhandlingen i en sivil sak. Den del av klagen som gjaldt misnøye med avgjørelse og den forutgående saksbehandlingen, ble avvist fra behandling. At det under hovedforhandlingen ikke ble gitt tilbakemelding til en prosessfullmektig om dårlig saksforberedelse, og at det ble tatt initiativ til forliksforhandlinger, ga ikke grunnlag for kritikk.

Sak 2/08: Opptreden i rettsmøte. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommers opptreden overfor et vitne i en straffesak. Vitnet forklarte seg om observasjoner av fornærmede som vitnet hadde gjort som behandler i helsetjenesten. Dommeren overtrådte ikke normene for god dommerskikk i måten dommeren grep inn i vitnets forklaring på.

Sak 03/08: Sen saksbehandling. Delvis avvisning. Ikke disiplinærreaksjon.

Det hadde gått i overkant av 2 ½ måned fra muntlige forhandlinger til kjennelse forelå i en kjæremålssak om midlertidig forføyning. Den del av saken som refererte seg til misnøye med avgjørelsen, ble avvist fra behandling. Uttalt at saksbehandlingstiden måtte karakteriseres som lang, særlig fordi saker om midlertidig forføyning vanligvis bør prioriteres. Når det er angitt et tidspunkt for når avgjørelse skal foreligge, bør dommeren tilstrebe å overholde dette tidspunkt, og i hvert fall orientere partene dersom det blir vesentlig avvik i forhold til det som tidligere er opplyst. Etter en samlet vurdering ble det ikke funnet grunnlag for disiplinærtiltak. Ikke grunnlag for å gjøre domstolleder til part i saken.

Sak 4/08: Dommeratferd. Sen saksbehandling. Avvisning.

Klagen ble fremsatt om lag åtte måneder etter at de påklagede forhold fant sted. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken til behandling av eget tiltak. Klagen ble avvist under henvisning til klagefristen på tre måneder, jf. domstoloven § 237 fjerde ledd.

Sak 6/08: Sen saksbehandling. Manglende informasjon om fremdrift. Ikke disiplinærreaksjon.

Det tok to år og en måned fra krav om sak for jordskifteretten ble fremsatt til første rettsmøte. Dette var i overkant av hva klageren var blitt forespeilet i et informasjonsskriv fra jordskifteretten. Videre tok det tre måneder etter første rettsmøte til fremmingsvedtaket ble truffet, til tross for at klager var forespeilet en avgjørelse innen to uker fra rettsmøtet. Tilsynsutvalget la til grunn at forsinkelsen skyldtes flere forhold, blant annet sykemelding, ferieavvikling, stor saksmengde og generelt stor arbeidsbyrde ved jordskiftedomstolen, og kom til at det ikke var grunn til å bebreide jordskiftedommeren den lange ventetiden. Ved utgangen av den endelige fristen for bemerkninger til forslaget om deling av eiendommen og til jordskifteretten fortsatte behandlingen, gikk det også lang tid. Uttalt at dommeren, så langt det er mulig, bør sørge for at fremdriften ikke stopper opp i lengre perioder uten grunn. Denne saken var ikke, tatt i betraktning dommerens meget store arbeidsbelastning, blitt liggende så lenge at dommeren kunne kritiseres. Det var ikke grunnlag for å bebreide dommeren for manglende informasjon om fremdrift.

Sak 10/08: Dommeratferd. Avvisning.

Klagen ble inngitt i overkant av fem måneder etter gjennomføringen av den angjeldende hovedforhandling. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken til behandling av eget tiltak. Denne del av klagen ble avvist som for sent fremsatt. Den del av klagen som refererte seg til dommens innhold ble avvist som misnøye med rettsavgjørelse.

Sak 14/08: Opptreden i rettsmøte. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Saken gjaldt en dommerfullmektigs opptreden overfor part i sak om besøksforbud. Den delen av klagen som knyttet seg til prosessledelsen under partens forklaring i rettsmøtet, ble avvist som følge av at forholdet kan gjøres til gjenstand for anke. Dommerfullmektigs opptreden overfor parten for øvrig, var ikke i strid med normene for god dommerskikk.

Sak 15/08: Misnøye med rettsavgjørelse. Manglende informasjon og svar på henvendelser. Ikke disiplinærreaksjon.

Den delen av klagen som gjaldt misnøye med rettens beslutning om å overføre saken til en annen domstol, jf. domstolloven § 38, ble avvist. Det forelå ingen konkrete forhold i saken som ga grunnlag for kritikk av dommeren.

Sak 16/08: Dommeratferd. Ikke disiplinærreaksjon. Delvis avvisning.

Den del av klagen som ble vurdert å gjelde misnøye med avgjørelsen og den forutgående saksbehandlingen, ble avvist fra behandling. Verken uttalelser eller andre forhold i saken ga støtte til klagers påstander om dommerens partiske innstilling og sjikanerende oppførsel.

Sak 17/08: Opptreden i rettsmøte. Klagen avvist.

Klagen var fremsatt etter utløpet av fristen på tre måneder for å fremme klage. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken opp til behandling av eget tiltak.

Sak 18/08: Domstolleders overordnede administrative ansvar. Ikke disiplinærtiltak.

Klagen var knyttet til en konkret skiftesak, og gjaldt først og fremst domstolens behandling av en skriftlig henvendelse til retten som klageren hadde fremsatt som part i saken. Henvendelsen ble lagt til behandlende saksbehandler/dommerfullmektig for behandling. Det var ikke grunnlag for å kritisere domstollederen for manglende oppfølging av saksbehandlingen. På generelt grunnlag uttalte utvalget at domstollederens overordnede ansvar for saksavviklingen ikke tilsier at domstollederen skal våke over behandlingen av den enkelte sak på detaljplanet. Utvalget fant videre ikke grunnlag for å mene at domstollederen ikke hadde sørget for at dommerfullmektigen har fått den nødvendige oppfølging, eller hatt tilgang til den støtte og veiledning hun måtte ha hatt behov for.

Sak 19/08: Uttalelser i domspremissene. Ikke disiplinærreaksjon. Delvis avvisning.

Som ektefelle til saksøker i en barnefordelingssak mente klager hun var blitt innblandet i en sak hun ikke hadde noe med, og at hun i dommen var blitt ærekrenket på det groveste. Den delen av klagen som gjaldt misnøye med rettsavgjørelse ble avvist fra behandling. Gjengivelsen av det faktum retten fant bevist og de vurderinger som ble gjort av klager, inngikk som en naturlig del av begrunnelsen for domsresultatet. Tilsynsutvalget vurderte omtalen av klager som saklig og nøktern, og kunne ikke se at det var brukt formuleringer og uttrykk i dommen som kunne karakteriseres som "klart sårende og infamerende".

Sak 21/08: Dommeradferd. Delvis avvisning. Ikke disiplinærreaksjon.

Den del av klagen som gjaldt misnøye med rettsavgjørelsen og prosessledelsen ble avvist fra behandling i Tilsynsutvalget. Det var ikke godtgjort at dommeren under hovedforhandlingen

hadde avbrutt klageren på en måte som strider mot god dommerskikk, eller for øvrig hadde ledet rettsmøtet i strid med normene for god dommerskikk.

Sak 23/08: Sen saksbehandling. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Den delen av klagen som gjaldt rettens vurdering av tvistemålslovens regler om uteblivelsesdom, ble avvist som misnøye med rettsavgjørelse. Saksbehandlingstiden i saken ga ikke grunnlag for kritikk mot dommerfullmektigen.

Sak 24/08: Behandling av dødsbo. Delvis avvising. Ikke disiplinærreaksjon.

Den delen av klagen som gjaldt rettslige avgjørelser og saksbehandling under bobehandlingen ble avvist, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd. Dommeren hadde ikke opptrådt i strid med god dommerskikk.

Sak 25/08: Dommeratferd. Avvisning.

Klagen ble inngitt i overkant av fem måneder etter gjennomføringen av den angjeldende hovedforhandling. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for å ta saken til behandling av eget tiltak. Klagen ble dels avvist som for sent fremsatt. Den del av klagen som refererte seg til dommens innhold ble avvist som misnøye med rettsavgjørelse.

Sak 31/08: Dommeratferd. Ikke disiplinærreaksjon. Delvis avvising.

Påklagede forhold utenfor lovens absolutte klagefrist, og den del av klagen som gjaldt misnøye med rettsavgjørelse, ble avvist fra behandling. Tilsynsutvalget fant ikke grunnlag for klagers påstander om manglende svar på henvendelser. Med tanke på det store antall henvendelser, og de mange spørsmål som ble reist i den enkelte henvendelse, hadde utvalget forståelse for at svarbrevene ikke berørte alle enkeltheter, og at domstollederen anbefalte klager å kontakte en advokat med sine spørsmål. Utvalget mente også at det var godt innenfor rammene for god dommerskikk å på et tidspunkt avskjære videre korrespondanse ved å vise til at fremtidige henvendelser i samme sakskompleks ikke kunne påregnes besvart.

Sak 34/08: Dommeratferd. Ikke disiplinærtiltak.

Klager fremsatte påstander om at dommeren hadde pålagt hans advokat å fratre som prosessfullmektig. Det var ikke holdepunkter for at dommeren hadde utøvd noen form for press i sakens anledning, og dommeren var intet å bebreide for sin håndtering av spørsmålet.

Sak 35/08: Dommeratferd og sen saksbehandling. Dels avvist. Ikke disiplinærreaksjon.

Klage på to dommere som på ulike tidspunkt hadde vært ansvarlig for behandlingen av en barnefordelingssak. Klagen ble fremsatt av en av prosessfullmektigene i saken. Anførsler om sen saksbehandling, forlikspress, manglende respekt for parten og press overfor partene til å skifte prosessfullmektiger. Den del av klagen som lå utenfor tremånedersfristen ble avvist fra behandling. Det forelå ikke forhold som ga grunnlag for å ta denne del av klagen til behandling. At dommeren stilte spørsmål ved de opplysninger i partens vitneforklaring var ikke i strid med god dommerskikk. Det var ikke grunnlag for påstanden om at dommeren hadde initiert et advokatbytte. Dommerens tilslutning til advokatbyttet var unødvendig og kunne virke provoserende, men bemerkningen oversteg ikke grensene for god dommerskikk. Forholdene i saken tilsa at den isolert sett lange saksbehandlingstiden ikke var i strid med god dommerskikk.

Sak 50/08: Dommeratferd. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Påstander om diskriminering, mangler ved forkynnelse og domstolens medvirkning til uriktige eierforhold ifm. en skiftetvist. Den del av klagen som gjaldt forhold utenfor lovens absolutte klagefrist på ett år, ble avvist fra behandling. Domstolen var intet å bebreide for sine forsøk på å

få forkynt avgjørelser for klager. Påstandene om domstolens medvirkning i de urettmessige eiendomsoverføringene ble ansett som åpenbart ubegrunnet.

Sak 51/08: Opptreden i rettsmøte. Delvis avvising. Ikke disiplinærreaksjon.

Den del av klagen som gjaldt forhold som kunne vært brukt som grunnlag for anke, ble avvist fra behandling i Tilsynsutvalget. Det var ikke holdepunkter for å si at dommeren under forliksforhandlinger hadde gått for langt i å signalisere rettens standpunkt i saken, eller på annen måte hadde opptrådt på en slik måte at det utgjorde brudd på god dommerskikk.

Sak 54/08: Opptreden i rettsmøte. Delvis avvising. Ikke disiplinærreaksjon.

Saken gjaldt dommerens opptreden under hovedforhandling i sak om barnefordeling, daglig omsorg og samvær, herunder dommerens atferd i forbindelse med forliksforhandlinger. Den del av saken som refererte seg til forhold som kan danne grunnlag for anke, ble avvist fra behandling.

Uttalelser fra dommeren under forliksforhandlingene ble av Tilsynsutvalget ansett for å være uheldige og unødvendige. Til tross for press fra dommeren, ble det ikke inngått forlik i den aktuelle saken. Etter en totalvurdering, og under henvisning til at det i barnefordelingssaker antas å være i tråd med lovgivers intensjoner at dommeren forsøker å finne en minnelig løsning, kom tilsynsutvalget under betydelig tvil til at dommeren ikke handlet i strid med god dommerskikk under forliksforhandlingene.

Sak 55/08: Sen saksbehandling. Dels avvist. Ikke disiplinærtiltak.

Påstander om forglemmelser og sen saksbehandling ifm. en skiftesak. Den del av klagen som refererte seg til forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler, ble avvist i medhold av domstoloven § 236 fjerde ledd. At hjemmeloverføringen ikke lot seg gjennomføre så raskt som ønskelig skyldtes forhold ved en av arvingene, og kunne ikke bebreides retten.

Sak 58/08: Dommeratferd. Misnøye med rettsavgjørelse. Klagefrist utløpt. Avvist.

Den del av klagen som gjaldt misnøye med rettsavgjørelse ble avvist i medhold av domstoloven § 236 fjerde ledd. De påklagede forhold for øvrig lå nær ett år tilbake i tid. Verken sakens art eller andre omstendigheter tilsa at klagen burde tas til behandling.